

Znanje "stoji" pred tovarno

Kljub jasnim razvojnim ciljem in usmeritvam se stvari na področju vlaganj v znanje in tehnološki razvoj le počasi premikajo

IVAN VIDIC

Razvojni cilj Slovenije, da v desetih letih preseže povprečno raven ekonomske razvitosti EU, ni možno doseči brez pospešenega vlaganja v znanje in tehnološki razvoj, že nekaj časa opozarja gospodarska zbornica. Po oceni inovacijske sposobnosti potrebujemo 13 let za dohitevanje povprečja EU. Razkorak se ob pospešenih vlaganjih v raziskave in tehnološki razvoj v drugih državah še povečuje.

Na lestvici konkurenčnosti švicarskega inštituta IMD je Slovenija lani sicer napredovala za osem mest in zasedla 32. Napredek je dosežen pri poslovnih učinkovitosti, predvsem na račun domačih naložb, prihrankov in rasti zasebne porabe, izvoza in naložb gospodarstva v tujini, nizke pa so ocene kakovosti poslovnega okolja, zlasti ko gre za davčne obremenitve in učinkovitost države, kjer ostajamo na 43. mestu. Tudi globalno poročilo WEF opozarja, da so tri ključne slabosti Slovenije davki, trg dela in neučinkovita javna uprava, pa čeprav spoznava, da nas po sposobnosti podjetij kazalci uvrščajo na visoko 29. mesto med 133. državami.

Če so že strateški cilji in usmeritve pravi, pa uresničevanje zapisanega ne sledi zastavljenim ciljem, kar se kaže tudi v državnem proračunu, kjer struktura porabe ni razvojno naravnana. Direktorica centra za lobiranje pri GZS **Alenka Avberšek** opozarja, da tudi v sedanjem paketu protikriznih ukrepov ni zaznati poskusa, da bi ob krizi bolj povezali znanje in denar in ju usmerili v tiste tržne niše, ki imajo prihodnost in povečujejo konkurenčnost. Po njenem mnenju je najboljša socialna politika tista, ki odpira nova delovna mesta.

Država je nepriljučna za tuje naložbe in vrhunske strokovnjake, v Sloveniji manjka vsaj 2500 razvojnih inženirjev, malo pa je tudi podjetnikov, ki bi bili pripravljeni vložiti svoj denar in izkušnje. Seveda ni vse izraženo črno-belo. Včeraj je tako v GZS **Slavko Dolinšek**, direktor razvojnega inštituta ljubljanske Univerze, kot izziv za boljšo prihodnost predstavil zasnovano tako imenovane "učee se tovarne". Gre za to, da se akademsko poučevanje poveže s praktičnimi izkušnjami in potrebami industrije. V učee se tovarni tako skupina študentov pod vodstvom mentorjev iz gospodarstva in univerze skupaj razvija prototipni tržni izdelek. Študentje delajo v okolju podjetja, vložek gospodarstva je v strokovnem znanju in sofinanciranju potrebne opreme, vložek univerze pa je, ob znanju, tudi možnost izkoriščanja javnih sredstev za tehnološki razvoj in raziskave. Tudi če prototipni izdelek ne bi našel poti na trg, bi se vložek gospodarstva povrnil v obliki takoj zaposljivih diplomantov.

Ob tem so udeleženci opozorili na nujno potrebo po spremembi učnih načrtov in študija pa tudi meril za ocenjevanje uspešnosti profesorjev, tako da se ne bi štel le število objav v tujih strokovnih revijah, ampak tudi sodelovanje v aplikativnih projektih. Med dobre znanilce prihodnosti je šteti sodelovanje podjetja Inea z Inštitutom Jožefa Stefana in fakulteto za **elektrotehniko**, izkušnje inštitutov za kovinske materiale in tehnologijo in laboratorija za mikroelektroniko.

Treba pa je le opozoriti, da se sredstva za raziskave in razvoj ne povečujejo skladno s ciljem tri odstotke BDP in da se struktura vlaganj javnih sredstev v raziskave in razvoj ne spreminja kljub prioritarnim ciljem nacionalnega programa. Dobro je, da se delež vlaganj zasebnih sredstev veča in presega evropsko povprečje, slabo pa je, da delež javnih sredstev za raziskave in razvoj stagnira in da je pred dvema letoma, ko ni bilo krize, znašal komaj 0,57 odstotka državnega proračuna.